

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Missionsförbundet

ILLUSTRERAD TIDNING

för Svenska Missionsförbundets yttre mission

Utkommer den 1 och 15 i varje månad

15 Jan. 1916.

Redaktion:
WILH. SJÖHOLM :: J. E. LUNDAHL

N:r 2. Årg. 34.

Vad missionens studium givit mig.

Av fil. kand. fröken *Ingeborg Wikander.*

Man har bett mig meddela något om vad missionens studium givit mig personligen. Jag minns, huru jag som barn gick i söndagsskolan och där hörde åtskilligt berättas om missionen. Det väckte mitt livliga intresse och min offervilja. Men denna tidiga missionskärlek försvann småningom, nya tankar och intressen bortskymde den. Först genom beröringen med vår kristna studentrörelse väcktes den åter till liv. Det var vid det nordiska studentmötet på Leckö sommaren 1901. Utom det djupa personliga intryck detta möte gjorde på mig, räknar jag som bestående värde därifrån upptäckten av två för mig nya världar: missionen och den sociala frågan. Den senare upptäckten förmedlades av rektor Beskows föredrag i ämnet, den förra av de föredrag, som höllos under en dag, helt avsatt åt missionen; jag minns särskilt ett av dåvarande fil. kand. Maj Lagerheim och ett av professor Kolmodin. Det nyvaknade intresset för missionen väckte lusten att veta något mera. Genom att ta del i studentförbundets sammankomster för missionsstudium,

genom böcker och genom deltagande i den internationella studentmissionskonferensen i Edinburgh januari 1904 vidgades min kunskap något. Men därtill kom — i och med kallelsen att inträda i Svenska Kvinnors Missionsförenings tjänst som dess resesekretare — en direkt anledning att mera på allvar upptaga missionens studium. Jag minnes särskilt en sommar, som helt gavs åt detta studium, troligen med mer behållning än någon annan studiesommar. Jag satt och läste missionshistoria ute i det fria under vackra, varma högsommardagar tillsammans med en god vän, som läste filosofi. Det första, jag grep mig an med, var biografier. Och min tro är, att det är den rätta vägen för unga människor, när de vilja studera missionen. Det bästa, jag fått av missionsstudiet, har jag säkerligen fått just genom bekantskapen med denna rad av härliga, starka människoliv, dessa människor, som blevo stora genom att Guds kraft fick vara stark och mäktig i dem.

George Pilkington var den förste, vars historia jag läste. Han visade

mig som ingen annan de ungas plats i missionen och vilken stor insats studentfrivilligrörelsen kan göra i missionsarbetet. Det vilar en förunderlig friskhet över skildringen av hans unga hjälteliv. Hans var det glada, käcka gosselynnets och hans den villiga offerkraften.

Genom Pilkingtons liv och arbete fick jag ock blicka in i Ugandas underbara historia och se, huru så gott som ett helt folk på kort tid vinnes för kristendomen. Men detta kunde ske först genom martyrernas blod — och Pilkington blev en av dem. Helt ung ännu fick han dö för sina svarta, och han dog glad, så som han levat. Han hade sört över att i det uppror, som brutit ut, blott de infödda stupade. »Åh, att jag finge dö i stället för dem», var hans bön, då han såg döda och döende bäras bort. Hans bön blev besvarad, och han gav villigt sitt liv för sina svarta bröder. »Herre, du dör», utbrast en av Pilkingtons gossar, som knäböjde bredvid den fallne. »Ja, mitt barn, det är, som du säger», var svaret. Då sade gossen: »Herre, den som tror på Kristus, om han ock dör, skall han likväl leva.» Och Pilkington svarar än en gång: »Ja, mitt barn, det är, som du säger, han skall *aldrig* dö.»

Henry Martyn's liv är berättelsen om en personlighet och en banbrytaregärning så helt olika Pilkingtons. Henry Martyn har den inåtvända, grubblande naturen. Men likväl brinner inom honom en stilla, djup hänförelse. Hur tvingas man ej till beundran inför hans oerhört stora, tålmodiga översättningsarbete! Han fulländade ensam översättningen av Nya

Testamentet till hindostani (år 1808 var verket färdigt). Därpå tog han itu med att överflytta Nya Testamentet till persiska språket. För detta arbetes skull blev han tvungen att under flera år slå sig ned i Persien. Han levde ofta i tryckande avsöndring från hela den yttre världen. Hans hälsa led av det heta, prövande klimatet. Hans fysiska kraft bröts långsamt ned och han blev förtrogen med mycket lidande. Dock härdade han ut till slutet. År 1812 var hans persiska bibelöversättningsarbete avslutat — det blev ock hans dödsår. Profetens ord: »De, som vänta efter Herren, de få en ny kraft», besannades ofta i hans liv.

Robert Moffat och hans långa, rastlöst verksamma liv bland Sydafrikas negerstammar visar åter missionärens arbete från en helt annan sida. Han är den praktiske, kunnige, varmhjärtade folkuppfostraren, som bygger kyrkan från grunden i yttre såväl som i inre mening, ty han får vara både murare och jordbrukare, smed, snickare, skomakare och skraddare, boktryckare, lärare och präst. Och oändligt mycket annat därtill. I elva års tid arbetar han nästan utan någon synlig framgång men under otaliga mödor och umbäranden, faror och fientligheter från de svartas sida. Hans hustru delar modigt och troget både arbete och faror. När alla vilja förlora hoppet och uppge arbetet, kan hon ensam ej misströsta. En vän från England skriver en gång under de mörka åren och frågar, vad hon helst skulle önska att få som gåva. Och Mary Moffat svarar: »Sänd oss en uppsats av de heliga nattvardskärlen, att vi en gång måtte kunna värdigt fira

Herrens nattvard här ute.» Vid den tiden fanns icke en enda döpt kristen bland de infödda. Och kommunikationerna voro långsamma. Det dröjde ock tre år, innan de heliga kärnen anlände från hemlandet till Moffats missionsstation. Men de kommo kvällen innan de sex första hednakristna döptes. Efter dophögtiden firades för första gången Herrens nattvard med den nya lilla församlingen. Efteråt följde en stor väckelsetid, och Moffats arbete fick grundläggande betydelse för kristendomen i Sydafrika, så att han fått namnet av dess apostel. Så visa Robert och Mary Moffats liv, vad de orden betyda: »Kärleken fördrager allting, han tror allting, han hoppas allting, han tål allting.»

Historien om Hudson Taylor och Kina Inlandmissionen var kanske den, som grep mig djupast. Redan från sin tidiga ungdom har Hudson Taylor beslutit att ge sitt liv åt arbetet på det svåraste missionsfältet — Kina. Det gäller därför att lära sig lita helt på Gud, ty därute skall han ställas på oerhörda prov, det vet han. Han övar sig därför från studentåren att helt leva på Guds förtröstan. I svåra sjukdomstider, i frivillig fattigdom och stora umbäranden prövar han, om det håller att leva allenast på tro. Och det går. Han har prövat Gud och vet, att Han lever och hjälper. Då vågar han börja sitt arbete i Kina. Men på underliga vägar tvingas han att arbeta ej endast för dem, han möter på sin plats, men att på sitt hjärta liksom bära hela Kinas nöd, dess myllrande miljoner av okunniga, olyckliga människor. Och så växer Kina Inlandmissionen fram, det största

privata missionsarbete, som finnes. Man börjar ana, vilka krafter det är, som tvingat fram vår tids väldiga missionsverk: Guds vilja och den stora, starka tron på Guds makt. — Snart kommo förföljelseåren. Men de endast visade på nytt hållbarheten av denna tro, som övervann dödens faror. Ja, denna tro var ej blott för de vita missionärerna. De kinesiska kristna härdade ut i förföljelsen, också de togo hellre martyrens kvalfulla död, än de sveko sin Herre Kristus. Det är en tro för *alla*. »Och detta är den seger, som övervinner världen, vår tro.»

J. G. Paton och hans arbete på Söderhavets öar är en berättelse mer spännande än den vildaste äventyrsbok. Men också full av uppbyggelse för den kristna tron. Vi höra här om de första martyrerna på Eromanga, vilka gävo sitt liv, som det kunde tyckas, till ingen nytta. På denna samma ö fingo missionärer senare fullborda översättningen av hela bibeln till dess språk. De förra vildarna, nu kristna, odlade rötter, sålde, sparade och samlade under långa år, till dess de själva kunde lämna den summa, £ 1,200, som tryckningen av deras bibel kostade.

Paton själv får på ön Tanna i många år pröva vad det är att leva sitt liv, hotad av tusende dödar. Men han får ock där sitta hos den kristne läraren, den förre kannibalen, och höra hans sista ord, innan han dör, slagen till döds av sina hatfulla bröder. Lärarens ansikte strålar så, som Stefanus' ansikte måste strålat. Han säger gång på gång: »För Jesu skull, för Jesu skull.» Och han ber för sina bödlar till sist: »Förlåt dem, ty de veta ej, vad de göra.» Geijerspsalmens ord om Honom, som

bar sitt kors, kommer åter och åter i ens minne: »Intet finns, som icke vinnas av kärleken, som lider».

Icke endast missionärsbiografierna höra till missionens studium. För att förstå missionens arbete måste man ju ock söka att i någon mån lära känna de olika religioner, bland vilkas anhängare missionen arbetar. *En* kunskap blir härav viss: Man lär sig akta och värda den längtan och det sökande efter sanning och frälsning, som går genom människovärlden. Hur har icke Indiens folk törstat och trängt efter Gud, hetare, ivrigare, mera självuppoffrande kanske än något annat folk! Den törsten måste förvisso en dag släckas. Och denna längtan måste en gång finna sitt mål. Vissheten därom växte, då jag senare såg och erfor, vad Kristus kan göra av Indiens män och kvinnor, då jag såg Pandita Ramabai och hennes livsverk, och då jag hörde kristna män, som den gamle pastor Devasagáyam, tala om Indien och Kristus. Augustinus' ord om att »vårt hjärta är skapat till dig, o Gud, och därför är det oroligt i oss, till dess det funnit sin vila i dig», är kanske om intet folk sannare än om det indiska.

Missionsstudiet ger ock s. a. s. på köpet åtskillig geografisk och historisk kunskap. Hur skulle man kunna läsa om Livingstone och hans resor eller om evangeliets nya landvinningar i olika världsdelar utan ett flitigt användande av kartor? Det är, som bleve kartan mera levande på detta sätt än någonsin förr. Och folkens historiska öden kunna i sina huvuddrag ej undvaras vid ett någorlunda ingående missionsstudium. De främmande folkens liv, deras seder och bruk lär man ock

känna genom missionärernas liv och berättelser.

Missionens studium ger ock en klarare blick för vad evangeliet är. I motsättning mot de icke-kristna religionerna framträder evangeliets egenart, det väsentliga i kristendomen, skarpare än förut. Och denna dess innersta egenart kan ej bättre och enklare uttryckas än med ett enda ord: Jesus Kristus. I Jesu person ligger den grundväsentliga olikheten mellan all annan religion och kristendomen. En gud, det äga många religioner förut, exempel och lagar, bud, offer och gudstjänst likaså. Men Jesus Kristus, Guds ansikte, honom ha de aldrig skådat. Jesus Kristus, uppenbararen av den levande Gudens förbarmande kärlek, honom har kanske deras hjärta trängt till omedvetet, men de ha aldrig känt honom. Jesus Kristus, det är kristendomen. Först genom studiet av missionen och genom besök på missionsfälten blev denna enkla sanning klar och levande för mig.

Missionens studium stärker ock tron på verkligheten av de kristnas enhet. Här hemma skymma så ofta dagens små strider om olika meningar och åsikter den djupa, underliggande enhetsgrunden. Men i missionsarbetet framtingas ofta av den gemensamma faran och den överväldigande stora uppgiften en visshet om, att, trots olikhet i uppfattning och gåvor, äro dock alla kristna i grunden ett, ty en är deras Fader och en är ock deras Mästare, Herren Jesus Kristus. Då måste det mindre väsentliga falla, och man enar sig till samfällid strid för Guds rike.

Av dessa och andra skäl finnes det enligt min tanke få ting, utom studiet av bibeln, mera stärkande, mera uppbyggande för en ung människas personliga tro än att studera Guds verk i missionen. Där få vi se, hur Gud leder folkens öden, och när hans tid är kommen, öppnar han dörrarna till deras hjärtan, huru hårt de än äro tillslutna. Så tvingar historiens Gud själv dessa folk »att göra portarna höga och dörrarna breda, att ärones konung må draga därin». Här skänkes oss ock en ny visshet om att ingen religion förmår skänka åt människorna

ljus och kraft, tröst och hopp, frälsningens fullhet, mer än Jesu Kristi evangelium. Guds kärleksvilja med folken och den enskilde strålar oss så allt fullare till mötes ur missionens historia. Och till sist kommer för oss en stund, då det synes oss, att intet annat finnes i världen, som något betyder, mer än ett enda: Guds vilja.

Och vi gripas av storheten i detta att, om ock som små och ringa tjänare, dock få lov att gå in i hans syften och tjäna Hans stora sak: Gudsrikets tillkommelse på vår jord.

(Ur Svensk Missionstidskrift).

Insamlingen | På Expeditionen ha **Annandag jul.** | vi under dessa dagar den stora glädjen att inhösta resultatet av insamlingen Annandag jul. Vi få dagligen ganska avsevärda belopp. Av meddelandena från de skilda platserna synes oss, som om det i vissa fall hade blivit åtskilligt mer än förlidet år, å andra platser åter något mindre. Vad slutresultatet blir, är därför icke lätt att nu säga. Vi äro dock för vår del tacksamma till Gud och till missionsvännerna för den hjälp och det stöd, som vi fått även genom denna insamling. Gud välsigne alla, som deltagit däri!

* * *

Underrättelser från | Utom vad i sär- **missionsfälten.** | skilda uppsatser meddelas från de olika missionsfälten i detta nummer av tidningen, vilja vi här endast säga, att från alla håll

föreligga endast goda underrättelser. Visserligen har en och annan av våra missionärer i Kina under den gångna sommaren och hösten varit klen till hälsan, men sjukligheten synes nu vara övervunnen, varför det icke finnes någon anledning till oro. Underrättelser ha också nyss ingått, att de till Kina sist utresta missionärerna, systrarna Ida Pettersson och Anna Jönsson, lyckligt och välbehållna anlant till bestämmelseorten.

* * *

»25 år i Kina.» | Den bok, som med anledning av vår missions 25-årsjubileum i Kina var planerad att utkomma före jul, kunde, på grund av att en del bidrag inkommo ganska sent, icke utkomma på den beräknade tiden. Vi hoppas dock, att boken skall bliva färdig under de närmaste två månaderna. Den blir ungefär lika stor och lika rikt illustrerad som boken »Dagbräckning i Kongo» och kommer att kosta, bunden i fint klotband, 5 kr.

* * *

Missionens | Till ledare i detta n:r av **studium.** | vår tidning ha vi infört med ett par förkortningar en intressant

uppsats av fil. kand. I. Wikander, hämtad ur Svensk Missionstidskrift för förlidet år. Avsikten med uppsatsens införande är tvåfaldig.

Först önska vi fästa våra läsares uppmärksamhet på själva det ämne, som uppsatsen avhandlar: missionens studium och vad ett sådant studium skänker oss.

För det andra önska vi att på detta sätt rekommendera ovannämnda tidskrift. Att vi i Sverige kunnat sätta i gång utgivandet av en dylik vetenskaplig tidskrift, som uteslutande behandlar missionen, är ett stort steg framåt i rätt riktning. Vi värdera dem, som med rätt stora uppoffringar börjat företaget. Och vi kunna icke visa vår tacksamhet bättre än att göra vad vi kunna för tidskriftens spridning och på så sätt stödja företaget. Det är också i stort behov av vårt stöd.

Svensk Missionstidskrift, som utgives på Sveriges Kristliga Studentrörelses Förlag i Uppsala, har prof. A. Kolmodin till redaktör. Därjämte har den ett stort antal medarbetare från olika svenska missionssällskap, både bland ledande missionsmän i hemlandet och bland missionärerna.

Svensk Missionstidskrift är ingen allmän missionstidning och är icke avsedd för den stora allmänheten. Den är avsedd endast för dem, som mera ingående vilja studera missionen och dess stora problem. Den kan därför icke ersätta de olika sällskapens speciella missionsorgan eller göra dem överflödiga.

Priset på tidskriften är 3: — pr år. Om minst 5 ex. tagas under en adress, lämnas den för 2: 50 pr ex. Den kan beställas antingen i närmaste bokhandel, postanstalt eller hos utgivaren i Uppsala.

* * *

Bibel- och missionskurs. Svenska Missionsförbundets Ungdomskommitté har på förslag att till somma-

ren anordna en större *bibel- och missionskurs* vid Missionsskolan på Lidingön. Komiterade ha redan haft sammanträde och uppgjort preliminärt program för denna kurs. Den skulle komma att hållas i medio av juli månad och räkna i 14 dagar.

Vi hälsa detta förslag med stor glädje. Kursen kommer att erbjuda ett välkommet tillfälle för många ungdomsledare, skollärare, lärarinnor och andra att få tillbringa en del av sin semester på den vackra, hälsosamma Lidingön. Man blir då i tillfälle att förena vila och rekreation med verklig uppbyggelse. Närmare uppgifter om tid, program och kostnader m. m. komma att lämnas, så fort frågan blivit slutbehandlad inför Styrelsen.

* * *

Personliga meddelanden. Missionär *Martin Westling*, som måst stanna i hemlandet på grund av klenhet i bröstet och som även vistades en tid förliden höst vid Hålahults sanatorium, har en tid varit något bättre, men en liten försämring har nu inträtt, varför läkaren åter föreskrivit några månaders absolut vila och skötsel. Vi hoppas dock, att klenheten icke är av svårare karaktär, än att den kan fullständigt övervinnas.

Vår missionär syster *Mia Mobäck*, som återkom till Sverige förliden sommar, har helt nyligen undergått operation på Serafimerlasarettet i Stockholm, där hon ännu kvarligger. Hon har i flera år känt något invärtes ont. Olika läkare ha givit olika utlåtanden om sjukdomen. Vid operationen befanns det, att hon led av s. k. lös njure. Operationen avlopp lyckligt, och hon är nu redan ett gott stycke på väg till full hälsa. Att hon fått tillbringa juldagarna på sjukhus, har hon icke klagat över. Hon har mötts av mycken kärlek och mycket deltagande från många håll.

Från vår yttre mission.

Frid på jorden.

En kongoynglings bön om slut på världskriget.

Följande verser äro en noggrann översättning av en sång av kongoevangelisten Timoteo Babutidi, vilken nyligen varit införd i tidningen »Minsamu Miayenge» och vilken nu sjunges av tusenden i Kongo på melodien »Napoleons marsch över Alperna».

O Gud, vår Fader, en samfärd bön
Till dig vi sända: Med hjälp oss be-
krön!

Förskona oss nådigt från fasor och död,
Från fiender, våldsdåd och krigets nöd!
Hör oss, giv oss frid i alla land,
Gör miskund och dämpa krigets brand!
Låt folken regeras av kärlek och frid —
Då sjunga vi alla halleluja.

Vårt hjärta fasar, vår tanke tar slut,
Av ångest vi stelna, vår kraft sinar ut
För kriget och hatet, som nu står i
brand

Bland människor, som sakna Guds frid
i sitt land.

Hör oss etc.

Lär kungar och kejsare och deras råd
Regera med kärlek och frid och nåd!
Låt länder och folk, där fördärvet nu rå, rår,
Snart fröjdas igen i din frid, Fader vår!
Hör oss etc.

Driv fiendskap, krig och allt ont från
vår jord,

Lär människor alla besinna ditt ord!
En Fader och Skapare ha de förvisst;
Ack, lär dem bli bröder uti Herren
Krist!

Hör oss etc.

Ditt namn varde helgat, vi bedja så!
Tillkomme ditt rike, ty, Herre, då
Din vilja skall ske, som i himlen den
sker

Och friden regera, och krig är ej mer.
Hör oss etc.

Till sist, då vi fullgjort vårt värv på
jord,

I frid vi samlas omkring ditt bord,
Och jordens släkter i evig fröjd
Få jublande sjunga ditt lov i höjd.
Hör oss, giv oss frid i alla land,
Gör miskund och dämpa krigets brand!
Låt folken regeras av kärlek och frid —
Då sjunga vi alla halleluja!

Översatt av C. N. Börrisson.

En hälsning från Kibunzi.

Kibunzi den 29 okt. 1915.

Härmed ville jag sända en julkhälsning till missionsvännerna landet runt, men ehuru det ännu är två månader till julen, så torde kanske detta brev knappast hinna hem till den stora högtiden. Vår post hitut är två och tre månader gammal, då den kommer. Men alltid är den dock ny och mycket, mycket kärkommen. Det hemska kriget verkar hämmande på utvecklingen icke blott i den civiliserade världen utan också ute i hednavärlden. Allt är ovisst. Allting är dyrt. Transporten är osäker och långsam. Riken vackla och falla. Hundratusentals gå i döden, var och en, som han tror, för sin rättvisa sak. Krigets dårskap är ett rysansvärt gissel i Herrens hand; och ännu förskräckligare ting hava vi att vänta, enligt bibelns ord, innan Kristus kommer. Med oro läsa vi telegram och tidningar, fruktande att vårt älskade fädernesland skall tvingas med i kriget. Få vi nu fira jul i lugn och ro, så låtom oss bereda rum för Jesus-

barnet — Fridsfursten. Gud vill säkert skona vårt land. Vi vilja bedja honom därom.

Det märkvärdiga är, att kriget icke här kunnat inverka i minsta grad hämmande på den andliga verksamheten. Den har gått framåt så kraftigt som någonsin och tidsals med ovanligt stor tillslutning. Skolorna ha varit alldeles särskilt livliga. Det finnes byar, där vi ha haft nära 100 lärjungar i skolorna. Mötena hava i regel varit talrikt besökta. Många ha lämnat sig

söndags på församlingmötet om, att församlingsmedlemmarna skulle hacka upp och plantera ett större jordnötsfält för Herrens sak. I går voro här omkring ett 70 tal kvinnor, som med liv och lust började arbetet. Ute i flera byar ha de ock utan minsta påtryckning från vår sida börjat på samma sätt.

Regntiden ingick här den 17 oktober med en väldig orkan, som ryckte bort omkring en fjärdedel av plåttaket på vårt boningshus. Det var en fruktans-

Boningshuset vid Kibunzi.

åt Gud, hundratals avfallingar ha kommit tillbaka. Evangelisterna ha varit trogna och nitiska. Församlingen har, trots den haft ont om penningar, bidragit icke så litet med kollekter och dessutom byggt flera skolhus i byarna, en del av dessa stora och präktiga, dels av gräs, dels av bräder och dels av sten. Skulle missionen hava kostat allt, så hade det säkert gått till närmare 1,000 kronor. Sedan nu regntiden inträtt, hava de kristna börjat med sina »missionsfält». Vi enades i

vård stund. Jag sprang upp på vinden och högg fast i en takbjälke men förmådde intet. Stenar från gavelväggen lösrycktes och kastades långt bort på vinden. Den del av taket, som lösrycktes, fördes av stormen ett stycke bort på gårdsplanen. Samtidigt ljud en förfärlig åskknall. Åskledaren slets ock lös och föll ned efter väggen, skorstenen blåste omkull och en störtflod vatten forsade in på kontoret och i matsalen. På 15 minuter hade våra festprydda rum — vi väntade nämligen

syster Josefina Nilsson direkt från Sverige på kvällen — förvandlats till — jag vet icke vad. Vår Gud höll sin skyddande hand över oss, så att ingen blev skadad. Efter tre dagar var taket åter pålagt och allt sig likt igen. Syster Josefina hade blivit sjuk på vägen, så att hon kom en dag senare, än vi väntat. Nu äro vi alla friska och krya, glada och lyckliga i arbetet.

Vi bedja om våra hjärtligaste hälsningar till *alla* missionens vänner.

snart få en annan i de närliggande byarne. Denne vägvisare ville dock lämna oss så fort som möjligt och springa sin väg, vadan en av de lediga vagndragarne måste följa honom tätt i spåren. Landet var mycket kuperat, men stora byar lågo på höjderna. Vi gingo rätt i väster ned i en dal, uppför ett berg och så över platån fram till en by. Ingen människa var hemma i den byavdelningen. I det öppna samlingshuset sågo vi blott en sådan där stor människofigur, erinrande om de döda.

En missionär predikar i en kongoby.

Bedjen för oss, för våra svarta medarbetare och för allt vårt arbete.

Eder i Herren förbundne
S. A. Flodén.

En undersökningsresa.

(Forts. från föreg. nr.)

Till sist följde en bekant till de andra vägvisarne med, och vi hoppades att

Som vi övertalat vägvisaren att följa med till nästa by, fortsatte vi. Återigen måste vi gå utför en mycket djup dal och uppför ett högt berg. Där låg en stor by. Folket, som sett oss, var försvunnet. Det syntes tydligt, att de nyss suttit kring sina eldar. I bergbackarna kom jag sist av alla, ty det är rätt arbetsamt att föra en kroppshydda på över 90 kilo uppför dessa berg och så därtill med skröpliga ben. Men även detta gick fastän icke så fort. Då jag kom upp, var

vägvisaren försvunnen. Han skulle gå och ropa an folket, att vi måtte få köpa mat, ty bärarne hade blott några råa maniokrötter. Ehuru det var långt lidet på eftermiddagen, beslöto vi oss för att söka fortsätta till det första vattnet.

Vägvisaren hade snällt nog åt vår bärare, som följde honom, utpekade vägskälet och sagt: »Där skolen I gå. Följen vägen, som är hackad bort åt Muyonzi.» Alltså i vagnen och bort genom den långa skogen. Det var rätt kulet och kändes så ovisst. Skulle man komma ur skogen, medan det var ljusst? Kanske ej träffa på något vatten? Det ljusnar dock! Skogen är slut. Framför oss ligger en stor, djup dal. En blick på solen och vi se, att det gäller att skynda på. Solen blir allt rödare och rödare, men vi hinna i god tid ned i dalen till vatten. Att där fanns vatten, förstodo vi väl, men var skulle man slå läger där nere i djupet och branterna? Ekstam nådde mig, hoppade förbi mig på stenarne i vattnet och uppåt igen till en rätt bra lägerplats. Upp med tältet i hast, och vi voro rätt nöjda med vår dag.

Bärarne voro dock ej så nöjda. De klagade över sina hårda maniokrötter, som därtill voro så beska. Det var dock en skickelse, att vi fingo köpa dem på morgonen, men märk, att det var vår första vägvisare från Madingu, som grävde upp och sålde andras maniokrötter, ty de tillhörde folket i den första byn, varifrån de hade flytt. Vi visste ej det, då vi köpte dem, men jag förvånade mig över, att mannen drog upp så rikligt och var så frikostig, ty han varken prutade eller var så sniken vid köpet som brukligt är. Emellertid fattade vi snart situationen, och jag klargjorde saken för vår andre vägvisare, så att ägarne måtte taga ut pengarne, vi hade betalat. Hade folket ej rymt bort ur byn, hade de naturligtvis fått pengarne.

Vid lägret på kvällen hörde vi samtal och skratt både åt norr och söder på platån. Vi hoppades således att

nästa morgon finna både mat och vägvisare, eftersom ingen hade någon aning om oss.

Tidigt följande morgon åkte jag före och stannade vid vägskälet till byn. En av vagndragarne gick in i skogen ett långt stycke, och han såg verkligen på avstånd några sitta kring elden vid utkanten av byn. Han kom tillbaka, och jag följde med. Vi gingo dit, men i en handvändning voro alla försvunna in i skogen. Jag såg blott skymten av dem. De hade sprungit från bössorna och allt. Bäraren sprang ifatt en större flicka och tog henne med tillbaka till byplatsen. Vi klargjorde för henne, att vi önskade en vägvisare och att vi ville köpa mat. Vi voro fridens vita och hade inga soldater med oss, ej heller hade vi kommit för skattens skull. Hon förstod oss så bra. Vi sade åt henne att ropa på männen, som suttit där, men det ville hon ej. Jag frågade då, om hon själv ville gå med till nästa by. Det ville hon hellre än att ropa på männen. Vi ville dock ej taga henne med. Jag gav henne fem centimes, varöver hon blev helt förtjust, och så foro vi våra färde igen. Det gick i rask fart genom skogen, ty bärarne blevo helt förskräckta, då de hörde om tilldragelsen, och så skrämde nog vagnsdragaren upp dem litet. Vägen i skogen var mycket fin. Helt oförmodat kommo vi på några hus med en grupp personer där i skogen. Trots att vi ropade på dem och lugnade dem, rusade de sin väg, och vi kunde ej låta bli att dra på munnen, då vi sågo dem försvinna så plötsligt.

Jag önskade, att de hade besinnat ordstävets: »Bonga-ödlan och hennes stora fart». Då hade de ej så i fåvitsko rusat iväg. »Bonga» är namnet på en ödla, som vid vägkanten brukar sola sig eller akta på rov men vid minsta ovanliga prassel rusar iväg med en förfärlig fart och starkt prasslande, så att man kunde tro det vara en stor orm eller ett större djur. De ha skrämt mig ofta. Ordstävets vill helt

enkelt säga, att man aldrig skall under livets förhållanden rusa iväg, utan man bör först lugnt taga reda på förhållandena och sedan handla därefter.

Vi voro snart ute ur skogen. Om en stund hörde vi bakom oss byfolket prata och stoja. De stodo då utanför skogen och sågo efter oss. Jag tror ej alls, att de ville oss något ont, utan voro rädda och förvånade över dylika uppenbarelser med rullande vagn etc.

Vägen till Muyonzi var lätt att känna igen, ty dels var den i stor utsträckning hackad och dels mycket trafikerad. Slutligen kommo vi fram till den större Lulufloden, vars källor vi på färden från Kolo sågo öster om oss. Här rann den i en ofantligt djup dal med vackra bergformationer å ömse sidor. Berget var det största, vi gått upp för under hela resan med undantag av berget upp till Kingoyiplatån. Om en stund anlände vi till ett vägskäl. Båda vägarne voro lika mycket trafikerade, och vi visste icke, vilken vi skulle gå. Vi gingo till vänster och kommo snart in i en byavdelning, där det blev stor uppståndelse samt ett skrikande av barn och höns. Kvinnorna med sina barn kunde ej fly bort så hastigt som de andra, varför vi sökte lugna dem, men det gick ej. En karl med ett mycket sårigt ben kunde dock ej fly. Han visade oss tillbaka till vägskälet, varifrån vi skulle komma in i själva byn. Då vi kommo dit, hade de så när sprungit allesammans, om icke en större pojke kommit oss till mötes. Han hälsade och var så frimodig. Han hade nämligen varit i tjänst hos någon vid Muyonzi och var således van vid de vita. Vi blevo snart goda vänner med folket. De riktigt gladdes över pojken, som hade ett sådant förstånd och kunde vara deras förespråkare. Vi fingo köpa riktigt med mat, vadan bärarnes serg snart förbyttes i stor glädje.

Pojken följde med oss till nästa by, varifrån vi genast fingo en ny vägvisare. Vi närmade oss nu Muyonzi, och här visade folket ej någon rädsla.

Landet vid Manganza och Nsumbu hade under vår färd utpekats såsom det rikast befolkade öster om Muyonzi, och det var utan tvivel så, ty byarne lågo med sina hus utspridda över stora vidder. Där finnas härliga platåer, men något lägre än vid Kolo. Koloskogen syntes högre upp i fjärran över flod-dalarne.

Vi stannade i Nsumbu över natten. Där blevo vi vittne till en jakt på en

Stora vägen genom Kolo.

antilop, som vi sågo fly från en gräselld och ned i skogen strax intill. Jägarne fingo den dock icke, ty bössan klickade. Folket får ej ha andra bössor än flintlåsgewär och även sådana i ett mycket begränsat antal.

Härifrån gingo vi ej rakaste vägen till Muyonzi utan svängde upp åt höger till Kolo för att vila och invänta post från Kingoyi och Europa. Vägen där var visserligen ej så väl hackad, och

i skogen på platån var det fullt av rötter och grenar, så att jag ej kunde åka så mycket, men det var ändå mycket intressant, att vi fingo en inblick i dessa bembeyars utsträckning. Vi åkte genom den ena byavdelningen efter den andra. Det var ibland svårt för vägvisaren att hitta vid alla korsningarna. Vi foro till sist genom själva Kolobyn och ut till den stora landsvägen, som vi förut gått på. Bärarne syntes helt förtjusta över upptäckten. De ha svårt att fatta, huru vi kunna gå så där på främmande vägar, vart vi önska, utan att någon av oss eller bärarne förut varit där.

Vi kommo dit vid middagstiden den 4 augusti. Sedan vi ätit middag, gingo vi ut på rekognoscering, under det ett bud sändes till Muyonzi för att höra efter om vårt postbud kommit. Ungefär en halv timme sedan vårt bud framkommit, kom postbudet från Kingoyi. De följdes åt tillbaka till oss. Det blev naturligtvis en mycket angenäm stund, ty vi hade rikligt med brev och tidningar. Våra systrar på Kingoyi voro friska och vid gott mod men längtade så mycket att höra från oss. Ekstam fick en späckad »brevduva» från Sverige och jag fick meddelandena om doktorspromotionen samt gratulationer och kärleksbevisningar med tillönskan om Guds rikaste välsignelse för kommande dagar och arbeten. Såväl för dessa som för dem, jag sedan fått mottaga, beder jag att få frambära min hjärtligaste tacksamhet. Haven även tack för alla edra förböner och allt edert intresse för mig och mina arbeten. Herren skall genom sin nåd höra och välsigna.

Det var mig även en stor glädje att därifrån få skriva det första brevet till missionssekreteraren med uppgift om, att vi funnit ett land och ett folk öppet för evangelium och att vår föreslagna plats till station där uppe just var Kolo.

Medan budet gick till Muyonzi, togo vi reda på vattenförhållandena m. m. Vi besökte en fin källa öster om platån och i väster en källbäck med kristallklart rinnande vatten på sandbotten.

Den förra låg blott några få fot nedanför platån, men den senare låg rätt djupt. Alltså fanns även i det stycket, vad vi kunde önska. Det är nu mellan dessa vatten på den jämna, höga och fruktbara platån, som vi till en början önska uppföra några gräshus för att tillförsäkra oss platsen och för att så snart som möjligt kunna börja evangelisk verksamhet bland folket.

Ifrån kamraterna har jag redan tagit uttrycken av den största glädje över att vår resa haft ett sådant resultat. De vilja vara med både i att bygga stationen och offra för densamma. Vad säger du? Vill du vara med? Börja då nu! Bed och offra!

En annan glädjande nyhet är, att Kingoyi skola redan fått mottaga tre bembegossar. Flera ville nog komma, men som det kostar åtskilligt att underhålla dessa främlingar, torde det för närvarande vara bäst att dröja med att mottaga flera. Bedjen för dem. Vi hoppas, att de skola såväl för språkets skull som för arbetet i sin helhet bli av oskattbart värde vid stationens anläggande.

Vi stanna även denna gång vid Kolo med reseskildringen. Jag hinner nu ej mer, ty vi hålla på att packa för att flytta till Kinkenge, där vi troligen komma att stanna till något över jul för våra arbetens skull. Vile Herrens välsignelse över oss och Eder alltfört.

Med de bästa hälsningar från min hustru och mig,

Eder tillgivne *K. E. Laman.*

En husinvigning i Kina.

Kära missionsvänner!

Guds frid!

För en tid sedan kom Hu, en av våra äldre församlingsmedlemmar från

en by utanför staden Wuchanghsien till Hwangchow och bjöd oss hem till sitt nya hus för att med bön, sång och tal inviga det för sitt ändamål. Som jag var ensam manlig hemma för tillfället, ansåg jag mig böra säga nej. Men då blev vår vän så »lång» i ansiktet, att jag beslöt att, om det bleve möjligt, ändå resa, helst som vägen ej var så lång. Vår kristne lärare i gosskolan var villig att leda dagens möte, och så kunde jag komma iväg.

Med båt gingo vi alltså över floden till Wuchanghsien. Under färden genom gatorna lättades det medhavda förrådet av evangeliidelar och kristliga kalendrar åtskilligt. Från vårt kapell på platsen följde ett helt litet sällskap av församling-medlemmar med samt evangelisten. Strax utanför staden ligger en liten blånande insjö, mot vars strand vi styrde våra steg. Hundraden av små roddbåtar ligga där, redo att föra över frakt och passagerare. Vi blevo ej mindre än tolv personer i den lilla farkosten, som roddes av en enda kines. Det var ett sannskyldigt nöje att glida fram på det klara vattnet, vars yta knappast krusades av en vindfläkt. Någon i sällskapet undrade, huru det skulle gå med evangelistens lille fyra-årige son, om det började storma och båten möjligen skulle kantra. Härpå svarade fadern, att han förvisso skulle bliva bevarad, ty han hette Hu Pih-teh, vilket betyder: »åtnjuta säkert beskydd.» Vi kommo alla lyckligt till resans mål, där vi mottogos med avbrännandet av en bunt »smällare». Tvenne andra följde, så snart vi stego inom tröskeln. Svenska och kinesiska flaggorna voro uppsatta vid ingången, dagen till ära. När vi hälsat och gratulerat husfadern till det nya huset, bjödos vi på te, och sedan gjordes rummet i ordning för mötet. Evangelisten öppnade detsamma med att föreslå avjungandet av en ping-tsång, varpå följde bön. Sedan talade han om vikten av att husfadern uppehölle den kristliga andan i sitt hus. Om en kristen husfader i Kina ville utöva

sitt inflytande på ett rätt sätt, kunde han göra mycket gott. Så talade jag om tre slags hus: de som vi fått att bo i här på jorden, om vår kropp som en boning för själen och sist om de eviga boningarna i fadershuset. Sist talade vår gamle boksäljare Hsih Tatie om huru det skulle ha gått till vid ett dylikt tillfälle, om husfadern hade trott på avgudarna. Då hade man bjudit dit avgudaprästen att offra rökelse och tillbedja de falska gudarna. Nu finge vi i stället samlas för att inbjuda den allsmåttige att här taga sin boning. Det blev riktigt ljust för mitt sinne, medan den gamle talade. När man går i sitt arbete dag från dag, är det ofta, som man tyckte, att ens strävanden vore fruktlösa. Dock är det sant, att satans troner vackla och falla i Kina. Det kunde även dagens händelse utgöra bevis på. — Till slut nedkallades Herrens välsignelse över det nya huset och dess medlemmar. Uppmärksamheten hade varit den bästa under de två timmar mötet pågått.

Medan vi nu vänta, att borden skola dukas — ty naturligtvis vill värden också bjuda på mat — så ha vi tillfälle att se oss omkring i huset. Det är icke något palats. Mången, som räknas för fattig i Sverige, skulle ej vilja bo där. Men så ha kineserna icke så stora fordringar heller. Fyra väggar och ett tak, det är konturerna. Väggarna äro av packad lera och taket av tegel. En dörr från husets västsida leder in till gästrummet, där vi hade mötet. På båda sidor om detta äro kök och sängkammare belägna. Golven äro naturligtvis endast av tilltrampad lera. Möbleringen är också den enklaste. För dagen var den tillökt med åtskilliga lånade möbler, bland dem tre bord med pallar, där vi nu bjödos att sitta ned och taga för oss av de uppdukade hävorna. Med fyra bord och åtta personer vid varje voro vi trettiofva gäster. Värden var förständig, ty han hade ej gjort i ordning en stor fest utan lagat ordentlig och tillräcklig mat, som alla läto sig

väl smaka. Många kineser kunna ej helt enkelt bjuda på mat, utan det måste vara fest med ett visst antal rätter. Men då blir ofta kvaliteten lidande på kvantitetens bekostnad. Sedan vi ätit och tagit avsked, hälsade vi på hos en av grannarna, varpå vi i världens egen båt återvände hem. Alla voro ense om, att vi haft en både uppbygglig och trevlig dag.

När dessa rader komma under läsarnes ögon, har nog det gamla året runnit ut i tidens hav. Tack för edert kraftiga deltagande i det gemensamma arbetet! Vile Guds nåd i rikt mått över oss alla under det nya året!

Med hjärtliga hälsningar från min hustru och eder tillgivne

Gustaf Cederlöf.

S. M. S. *Hwangchow*, Hupeh, China
den 10 nov. 1915.

Från Kienli.

Missionär *Nils Kullgren*, i Kienli skriver i ett enskilt brev av den 4 november följande om verksamheten på platsen:

Förra veckan kommo vi hem från vår utstation Chuha, där vi varit i elva dagar. Där verkade Gud kraftigt inom församlingen. Som bekant ha vi haft föga glädje vid denna utstation, men nu var det, som om Gud velat återgälda oss för alla svårigheter, vi haft där. En av medlemmarna hade börjat gå åt orätt håll. Spel-lustan hade tagit honom fatt. Men då jag en kväll talade över orden: »Haven I fått den Helige Ande?» greps han av ordets makt. Han böjde sina knän och bad under tårar, att Gud skulle se i nåd till honom. Det är härligt att så få erfara Guds nåd.

I går var jag med ett par av evangelisterna ute i byarna för att predika och sälja böcker. Då vi kommo till en liten by, började folket ropa: »Nu kommer missionären från Kienli. Ut

med bänkar, ty här blir predikan.» De satte ut på gatan så många bänkar de hade, och snart voro dessa fullsatta av åhörare, vilka lyssnade, såsom om de varit gamla kristna.

Den 4 oktober hade broder Åhs sin första mottagning för sjuka i den nya sjukstugan. Vi ha dock ännu ej haft invigning av densamma, beroende på att vi ej haft några sängar. Men då min hustru och jag kommo från Kuling, blevo vi inbjudna till de Wesleyanska missionärerna i Hankow. De hade i ett rum en hel del järnsängar, som ej begagnades, och voro villiga att sälja några till oss för billigt pris. Vi köpte 12 stycken för sjukstugan och vänta nu på dem.

Jag är så glad över att det gått så bra hela tiden med detta bygge. Nu står allt färdigt, vilket fröjdar icke bara oss utan även kineserna på platsen. Vi ha nu fått in från dem allt, som de förbundit sig att lämna till företaget såväl i kontanter som tegel samt något därutöver.

Från Ryssland.

1. Verksamheten i Petrograd med omnejd.

Säkert är det många av våra missionsvänner, som gång efter annan fråga sig själva, hur det går med arbetet i Ryssland under denna krigstid. Den frågan har ock stått för oss själva ganska många gånger. Meddelanden, som kommit oss tillhanda, ha dock lika ofta visat, att arbetet mot all förmodan kunnat fortgå utan avbrott. Då andra predikanter blivit skickade till Sibirien, ha våra oantastade fått fortsätta verket. Och då andra evangeliska kristnas lokaler stängts, ha våra fått stå öppna. Vi kunna icke nog tacka Gud för denna nåd.

En av våra arbetare skriver i ett brev, daterat Petrograd den 13 december, bland annat följande:

»Sedan jag sist skrev, hava myn-

digheterna stängt de rysk-engelska kristnas lokal i Catschina för hållande av möten. Förbudet gäller dock endast, så länge kriget varar. I denna lokal ha vi i tre års tid fått hålla regelbundna finska möten varannan söndag. Men nu kunna vi det naturligtvis icke längre.

I vår egen lokal pågår verksamheten obehindrat. Vi ha lika många möten nu som förr. Likaså ha våra möten i byarna kunnat pågå utan hinder. Det gamla verksamhetsättet synes ännu vara det bästa, d. v. s. att hålla möten utan att begära tillstånd därtill.

I staden råder ännu stor trängsel, ty här finnas många tiotusental flyktingar från Östersjöprovincerna. Svårigheterna att få köpa livsfrönodheter äro ännu rådande. Prisen stiga allt högre. Någon ljusning eller lättnad i detta avseende synes ännu icke. Vi ha dock ingen anledning att klaga, ty Herren uppehåller oss och förser oss med vad vi behöva.»

2. På besök i de ryska fånglägren.

Såsom vi redan förut meddelat i denna tidning, är vår missionär *Wilh. Sarwe* under vintern upptagen med arbete i Röda Korsets tjänst för besök i de ryska fånglägren för att i dessa utdela de kärleksgåvor, som från Tyskland och Österrike blivit översända till Ryssland. Han har nu avslutat sin andra resa i samma syfte och under densamma gjort många ganska glädjande erfarenheter. I meddelande till Expeditionen skriver han bland annat:

»Det är nu över 1½ månad, sedan jag blev ombedd att resa till Mäntyluoto för att mottaga den första sändningen kärleksgåvor från Tyskland och Österrike för dessa länders soldater i den ryska fångenskapen. Med detta tåg följde förutom jag själv 8 andra personer för att biträda i arbetet vid gåvornas utdelning. Bland dessa befunno sig vår ministers dotter i Petrograd, fröken Elsa Brändström, jämte fru von Heidenstam. Tåget gick denna gång

direkt till Irkutsk vid floden Angara på denna sidan Baikal. I Irkutsk funnos över 6,000 fångar, bland dem omkring 700 tyskar. Från Irkutsk gingo vi västerut och delade ut gåvor i fånglägren i flera städer och platser där omkring. På en av dessa platser fanns ett fångläger med över 10,000 fångar. Större delen av dessa voro österrikare.

Tillståndet i fånglägren var mycket olika, beroende huvudsakligen på bostadsförhållandena. I åtskilliga funnos mycket goda baracker, där fångarna hade det bra. På andra ställen fingo de nöja sig med att bo i jordkulor, och där var naturligtvis tillståndet sämre. Många hade ordentliga halmmadrasser och täcken, men andra stackare fingo sova på bara bräderna. Vårt uppdrag i första hand var icke att anställa undersökning, huru fångarna i allmänhet hade det, utan endast att utröna, vilka som voro mest i behov av hjälp. Paketerna, som vi medförde, voro huvudsakligen från Tyskland. Därjämte medförde vi också stora mängder av filter såväl från Österrike som från Tyskland. Detta gjorde, att tyskarne hade företräde, när det gällde paketen, och österrikarne vanligen när det gällde filtarna. En rysk officer uppskattade värdet av innehållet i varje paket till omkring 50 rubel, efter de nuvarande priserna i Ryssland. Innehållet i paketen var mycket väl valt. Där funnos varma skjortor, kalsonger, strumpor, livbindor m. m. Där saknades icke heller tvålbitar, skedar, kammar och tandborstar. Det var rörande att betrakta fångarna, när de öppnade dessa paket. I mångas ögon stodo klara tårar. De, som särskilt ledo av den sibiriska kölden, grepo efter de varma filtarna med riktig hänförelse. Då jag på ett sjukhus lämnade en dylik filt till en sårad tysk soldat, såg han på mig och frågade, om han skulle få den filten. När jag bejakade hans fråga och tillade: »Den är Eder. Ni får den såsom en hälsning från Edert gamla fädernesland», så kunde han icke återhålla tårarna.

Från Petrograd medförde jag en massa nya testamenten och andra delar av den heliga skrift på tyska. Jag kunde dock icke komma över så stort lager härav, som jag önskade. Testamentena och bibeldelarna har jag delat ut, och många såväl av officerare som manskap ha med största glädje mottagit även dessa gåvor. Även katoliker ha med glädje mottagit de nya testamenten, som jag givit dem.

En fånges lott är hård. Vad som mest synes plåga fångarna, är att de leva i så stor ovisshet om huru det går i deras hemland. Sysslolösheten är närmast den största plågan. Jag fann officerare, som voro brakta nära förtvivlan av sysslolöshet, och jag kunde icke annat än känna det innerligaste deltagande med dem.

I ett av fånglägren fick jag vara med om en gudstjänst. Det var en oförgätlig stund. En lärare vid namn Meyer, som också var krigsfånge, ledde gudstjänsten. Vid denna stund fanns ingenting av glans och prål, men en så mycket varmare känsla syntes besjåla allas hjärtan. Grundtonen i deras

bönerop var: Ära vare Gud i höjden och frid på jorden!

Jag bör tillägga, att överallt och under hela resan ha vi rönt det allra största tillmötesgående från de ryska myndigheternas sida. Den första klass sovvagn, som vi fingo till vårt förfogande vid avresan från Petrograd, begagna vi ännu. Den följer oss från den ena stationen till den andra. Vi slippa taga in vare sig på hotell eller »rum för resande», ty vi ha vår ständiga bostad i nämnda vagn. Där ha vi inrättat oss var och en i sitt hörn, så gott vi kunnat.

Till sist vill jag begagna tillfället att önska alla mina kära vänner i hemlandet ett gott nytt år. Mätte Gud skona vårt älskade fosterland för krigets fasor.»

Med anledning av dessa utdrag ur Sarwes brev vilja vi vänligen påminna våra läsare och missionsvänner att icke glömma honom i bön och förbön. Det arbete, han nu utför, är säkert av den allra största betydelse även för evangelii sak.

Nya böcker.

På *Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlag* ha utgivits:

Samuel Gobat, Evangelisk biskop i Jerusalem. Av T. Schölly. Från tyskan av E. Willén. Pris häft. 2: —; kart. 2: 25; klotb. 2: 50.

Mary Reed, de spetälskas missionär. Av John Jackson. Bemyndigad översättning av K. H. Pris häft. 75 öre, kart. 1: —.

Vit eller röd. Lakschmi Bai vid skiljevägen. Av Jakob Jaus. Bemyndigad översättning av I. H—d. Pris häft. 40 öre.

Den omvända hottentothövdingen Jager Afrikaner. Bemyndigad översättning från danskan av B. H. Pris häft. 30 öre.

Biblisk ordbok, utarbetad av teol. dr Oskar Bensow. 1 häft. Pris 50 öre.

Det har sagts, att den svenska missionslitteraturen icke är alltför rik på missionärsbiografier. Man må därför med glädje hälsa de tvenne nya böcker av detta slag, som Fosterlands-Stiftelsen nu givit ut, och som skildra två framstående missionsarbeters liv. Varje sådan tillökning är välkommen, så mycket mer som det väl knappast gives någon läsning, vilken ger så rik behållning, som studiet av hängivna missionsarbeters liv och verksamhet. Vi rekommendera därför varmt såväl biografierna som de båda andra missionsbroschyerna.

Biblisk ordbok av doktor Bensow torde utan tvivel ha att påräkna stor spridning, synnerligast som vi hittills saknat ett arbete i större omfång, sådant som det nu påbörjade. Ordboken är uppställd på ett överskådligt sätt och kommer att bliva till stor nytta såväl för ordets förkunnare som för bibelläsare i allmänhet.